

FELCO
Federacion dels Ensenhaires
de Lengas e Cultura d'òc

Aquitàine, Auvergne, Ile de France, Languedoc, Limousin, Midi-Pyrénées, Provence-Alpes-Côte d'Azur, Rhône-Alpes

Butletín n°186
05/05/2006

Comunicat a l'intencion dels membres de l'Institut d'Estudis Occitans

Montpelhièr le 4 de mai de 2006

A l'ocasion de l'AG de l'IEO de Bordèu, la F.E.L.C.O, en tant qu'associacion amiga e partenària de l'IEO, ten a presentar qualques remarcas sus la « preparacion » de la dicha amassada.

Volèm parlar mai que mai de doas questions que nos pertòcam :

- lo ròtle de l'Estat e lo de las collectivitats
- las questions d'ensenhament.

Introduccion :

A l'ora ont los Bretons s'aprèstan a manifèstar per aquel transferiment de competéncias, que la Lei novèla sus l'escòla prevei de ligar l'ensenhament de las lengas dichas regionalas a un convencionament amb las regions concèrnidas, nos sembla qu'es bon de debatre sus aquela question, estant que dins qualques regions occitanas, lo trabalh de convencionament a ja començat.

D'autra part sabèm ben que devèm la capitada de Carcassona a l'unitat qu'avèm sachuda trobar, entr'autre entre IEO e FELCO. Just après Carcassona, èra evident per la FELCO, e o publiquèrem, que Carcassona èra pas qu'una debuta. Se volèm contunhar de trabalhar ensemble, o cal faire dins la franquesa, en cercar los punts d'acòrd, e en evitar las causas que fan disensus, çò que vòl pas dire defugir lo debat, al contrari.

Qualques precisions e punts de desacòrdi :

▪ « Devolucion » : Regretam l'utilizacion del tèrme de « devolucion » utilizat dins de tèxtes preparatòris a l'AG de l'IEO, que trenca a l'avanci lo debat e que fa pas consensus.

Auriam estimat mai que se parlèssa de **competéncias complementàrias** de l'Estat e de las Collectivitats de tal biais d'evitar los reflèxes ideologics, que sián estrechament centralistas o estrechament regionalistas.

▪ Demorar respectuoses : Cal pas creire que los ensenhaires d'occitan de l'escòla publica que sèm, seriam a asorar davant l'Estat que nos emplega ! Acceptam pas d'èsser tractats d'unes còps, per d'unas personas o d'unas associacions mai o mens representativas, coma s'èrèm d'aligats de la politica anti-occitana francesa...

▪ « Ensenhament *dit* bilingüe » : Acceptam pas tanpauc l'expression « ensenhament *dit* bilingüe » qu'avèm legida dins los tèxtes preparatòris d'aquela AG. Aquò sos-entend qu'es pas un ensenhament completament bilingüe, e que doncas es mens eficaç. Res pròva pas aquò, e regretam qu'un tal procès siá fach pel canal de l'IEO als occitanistas que trabalhan dur dins l'ensenhament public. Demandam qu'aquela expression siá remplaçada pel tèrme neutre e respectuós que conven : « ensenhament bilingüe a paritat orària ».

▪ De notar tanben que se pòt pas escobar amb mesprez l'ensenhament d'iniciacion e de sensibilizacion. E mai s'es pas amb aqueste que se transmet la lenga, es pasmens un biais de faire creisse sus tot l'espandit occitan la cultura occitana. Nos podèm pas contentar d'oasis d'ensenhament bilingüe o immersiu al mitan d'un desèrt cultural. Los ensenhaments opcionals son sovent un vivièr ont pescam los que se botaràn pus tard a un aprendissatge mai seriós, e un siti bilingüe public se bastís sovent après qu'un mèstre a fach, qualques annadas a de reng, tastar la lenga als mainatges e a sos parents.

Lo debat sul transferiment de las competéncias :

Comprenèm ben la temptacion per l'occitanisme de demandar a las Regions de far çò que l'Estat fa pas o fa mal.

Per la FELCO cal qu'aquel debat siá menat vertadièrament sens a priori. Tot çò que ven de l'Estat es pas forçadament marrit, ni forçadament bon ; per tot çò que ven de las Regions es çò meteís.

Volèm rapelar ça que la que dins aquel debat cal plan pausar totas las questions e tene compte mai de la realitat que dels sòmís :

1 – Lo còst :

A l'ora d'ara, l'ensenhament de/en occitan es pagat a quicòm pròche a 90 % per l'Estat. Un transferiment a las Regions de la competéncia « ensenhament de l'occitan » voldriá dire una demultiplicacion del budgècte actual per cada Region (per exemple, en Miègjorn-Pirenèus, representariá lo còst actual de l'occitan multiplicat per 10. Caldriá qu'aquel budgècte passèsse de 1 M€ a 10 M€...). Es possible, mas nos demandam se i a endacòm un Conselh Regional d'Occitània qu'aja una voluntat ideologica pro fòrta per aquò far, e se aurem la fòrça de o lor impausar. Sens parlar del fach que de gaire totas las Regions repotègan cada còp que i a un transferiment de competéncias en diguent que i a pas transferiment de las dintradas d'argent. Lo risc es donc evident : una baixa generalizada de l'ofèrta d'ensenhament de/en occitan

2 – Lo risc d'esclatament de la lenga :

Savèm totes los biaisses que pòdon trobar los elegits regionals per far de tal biais que cada Region s'identifique a un dialècte o sos-dialècte de l'occitan. Quand vesèm totas las repotegadas que nos cal far per obtene (o pas) de l'administracion de l'Educacion Nacionala un tractament unitari de la lenga, quand constatam sul terrenç que planes elegits coneisson pas que la forma localisada de l'occitan qu'an dins lor airal, quand vesèm las fòrças centrifujas que sòmian d'un esclatament de la lenga e de sas representacions, pensam que i a un brave dangièr de folclorizacion e d'escampilhament. Cal mantene un poder regulator fòrt sus aquela question. Qual o pòt far ?

3 - La voluntat dels ensenhaires d'occitan :

Los ensenhaires d'occitan son d'ensenhaires coma los autres, conscients que la regionalizacion pòt èsser tanben un biais eficaç de redusir los salaris, de rosegat un estatut establít de mercès de luchas sindicalas. Notam que la màger part dels ensenhaires d'occitan aderisson a de grands sindicats que crentan aquela baixa de nivèl de vida. Se l'IEO se pronóncia per un transferiment, caldrà tanben que l'IEO explique als ensenhaires aderents que lor cal far la sintèsi entre :

- D'una part, una pausicion « occitanista » que los pòt menar a una baixa de salari e d'estatuts ;
- D'autra part, una pausicion « sindicala » que vòl una augmentacion del salari e un manten de l'estatut.

Rapelam tanben qu'a Carcassona, la FELCO trabalhèt bravament a menar de delegacions sindicalas importantas, a obtene de sostens fòrts d'aqueles sindicats. Se volèm mantene aquela estrategia de dubèrtura cap al monde « non occitanista » per tant de socializar la question occitana, es que de demandar aquel transferiment es la melhora solucion ?

4 – L'ensenhament de l'occitan fòra Occitània :

La Lei Fillon ten pas compte de l'ensenhament de las lengas en defòra de lor airal. Pel moment, lo ministèri assegura un bocin d'ensenhament de l'occitan a París. Nos sembla pas evident d'anar demandar a la Region Isla de França de far una convencion amb l'Estat per contunhar aquel ensenhament de l'occitan. Es un problème gròs per totas las lengas de França e encara mai embèstiant per las lengas dels DOM. Caldrà ben trobar una solucion.

Per clavar –provisòriament- amb umor : los qu'èrem a Paris en octòbre de 2003 per las famosas *Assises des Langues de France* se ramentan que l'idèia de remandar a las regions la question de las lengas regionalas èra estada defenduda amb ardor per los menistres Devedjian e Aillagon.

Podèm pas creire qu'aquò èra dictat per un amor prigond per nòstras lengas, sobretot se tenèm d'aument l'abséncia totala de consequéncias practicas d'aquesta grand messa tenguda coma per cop d'astre dins un ancian masèl. Nos sentèm pas compelits de sègre las draias que nos mostran de mond que sabèm que son pas de nòstres amics. E benlèu que se poiriá conselhar als occitanistas de l'IEO de partejar aquesta malfisença sanitosa...

[Lo secretariat de la FELCO, & los mèstres-fialaires](#)© FELCO 2006

